

• درسنامه های جامع مطابق با رویکرد امتحان نهایی

• بیش از ۲۶۰۰ سؤال متنوع امتحانی

خلاصه کپسولی

۱۲ کاربرگ امتحانی +

به نام خدای مهربان

• برای دریافت آخرین امتحان نهایی
این کد رو اسکن کن.

مقدمه

با سلام خدمت دانش‌آموزان عزیز

همان‌طور که می‌دانید نمرات پایه یازدهم، ۲۰ درصد در کنکور تأثیر دارد و از طرفی هم می‌بایستی این درس را بگذرانید یا به قول دانشجویها پاس کنید. حالا جدای از همه این‌ها، دانش‌آموزان در مورد درس تاریخ معاصر دو چالش را مطرح می‌کنند: اول اینکه حجم کتاب با ۲۵ درس زیاد است (درس ۲۶ در امتحانات نمی‌آید و فقط جهت مطالعه است.) و دوم اینکه اسامی بسیار زیاد آن کار یادگیری را دشوار کرده است. انتشارات مهرماه تلاش کرده است تا هر آنچه را که برای موفقیت شما نیاز است، در این کتاب فراهم کند. پس اگر به دنبال کتابی هستید که تمام مطالب کتاب درسی را به‌طور کامل داشته باشد و از سؤال، امتحان و پاسخنامه غنی باشد، توصیه می‌کنیم خواندن این کتاب را در اولویت خود قرار دهید و در پایان، نتیجه این اعتماد خود را ببینید.

ساختار کتاب این کتاب شامل قسمت‌های متنوع و کاربردی است که در ادامه به‌صورت مختصر به آن اشاره شده است.

کتاب پرسؤال مشاوره: هر درس با یک مشاوره کاربردی شروع می‌شود که در آن علاوه بر بارم درس در امتحانات، کلیدواژه‌های مهم درس نیز آورده شده است.

درسنامه: درسنامه این کتاب حاوی تمامی مطالب مهم و اسامی کتاب است که با خواندن آن دیگر نیازی به مراجعه به کتاب ندارید. لایه‌لای درسنامه به سؤالاتی که داخل درس مطرح شده و جواب آن در کتاب درسی نیامده هم پاسخ داده‌ایم. در ضمن به تمامی پرسش‌های نمونه که در پایان هر درس کتاب آمده و جواب آن اغلب به‌صورت واضح و روشن در کتاب وجود ندارد، پاسخ داده‌ایم.

سؤالات امتحانی: در پایان هر درس سؤالات متنوع و کاملی آورده شده، در طرح سؤالات هم تلاش کردیم از انواع مدل‌هایی که تاکنون در امتحانات نهایی سؤال طرح شده، استفاده کنیم. همچنین سؤالات دشوارتر و خلاقانه‌تر با علامت **۲۰+** مشخص شده که شما را بیشتر به کسب نمره ۲۰ نزدیک می‌کند.

کتاب کاربرد آزمون‌های درس به درس: ۶ آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی (هر آزمون شامل ۴ درس و آزمون آخر شامل ۵ درس است.) طراحی شده که هم دانش‌آموزان و هم همکاران محترم می‌توانند از آن استفاده کنند و یک جمع‌بندی از آموخته‌های دانش‌آموزان داشته باشند. **آزمون‌های نیمسال اول و پایان سال:** بعد از مطالعه درس‌نامه و سؤالات و آزمون‌های درس به درس کاربرد، برای نیمسال اول ۲ آزمون و برای پایان سال ۳ آزمون شبیه‌ساز امتحان نهایی و یک آزمون خردادماه در نظر گرفته شده است.

پاسخنامه: تمامی سؤالات و آزمون‌ها به‌طور کامل و تشریحی پاسخ داده شده که دانش‌آموزان می‌توانند به آن مراجعه کنند.

کتابچه خلاصه کپسولی در پایان، نکات مهم تمامی ۲۵ درس کتاب را جمع‌بندی و خلاصه‌نویسی کرده‌ایم که در آخرین لحظات می‌توانید به آن مراجعه کنید.

قدردانی

و در خاتمه وظیفه خود می‌دانم از افرادی که در آماده شدن این کتاب همراه من بوده‌اند، نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم. ابتدا خداوند بزرگ را شاکرم که توفیق این خدمت ناچیز فرهنگی را به من عطا فرمود تا در موفقیت فرزندان این مرز گام بردارم و در شادی موفقیت‌هایشان سهیم باشم.

جناب آقای احمد اختیاری مدیرعامل انتشارات مهرماه که همیشه با راهنمایی‌هایشان باعث دلگرمی من بودند. مشاور کاردان موسسه هومان، جناب آقای محمدجواد حیدر و جناب آقای امیر محمدبیگی مدیر تألیف خستگی‌ناپذیر و خیلی کاربلد پروژه که از ایده‌هایشان در پربار شدن این اثر استفاده شده است. ایشان در کارشان بسیار جدی هستند و همراه بودنشان را ارج می‌نهم. تشکر ویژه‌ای دارم از سرکار خانم مهشید بشیری بابت تقبل تمام زحمات و پیگیری کارها؛ همراهی ایشان موهبت بزرگی است. در پایان از همه دانش‌آموزان عزیز و همکاران فرهیخته تقاضا دارم با ارسال نظرات و پیشنهادات سازنده از طریق روابط عمومی انتشارات مهرماه به سامانه ۹۶۸۸۴ ما را در هرچه بهتر شدن این کتاب یاری فرمایند.

بهروز یحیی، رضا امیدی

فهرست

بخش اول:

درسنامه و سؤال

۵

درس ۱: حکومت قاجار از آقامحمدخان تا محمدشاه	۶
نمونه سؤالات امتحانی	۹
درس ۲: دوران ناصرالدین شاه	۱۵
نمونه سؤالات امتحانی	۱۷
درس ۳: زمینه‌های نهضت مشروطه	۲۱
نمونه سؤالات امتحانی	۲۴
درس ۴: آغاز حرکت مردم علیه استبداد داخلی و استعمار خارجی	۲۷
نمونه سؤالات امتحانی	۲۹
درس ۵: مشروطه در دوره محمدعلی شاه	۳۳
نمونه سؤالات امتحانی	۳۵
درس ۶: دوره دوم مشروطه (۱۲۸۸ - ۱۲۹۳ ش)	۳۹
نمونه سؤالات امتحانی	۴۱
درس ۷: کودتای ۱۲۹۹	۴۶
نمونه سؤالات امتحانی	۴۸
درس ۸: رضاخان؛ تثبیت قدرت	۵۲
نمونه سؤالات امتحانی	۵۳
درس ۹: ویژگی‌های حکومت رضاشاه	۵۷
نمونه سؤالات امتحانی	۵۹
درس ۱۰: سقوط رضاشاه	۶۳
نمونه سؤالات امتحانی	۶۵
درس ۱۱: اشغال ایران توسط متفقین و آثار آن	۶۹
نمونه سؤالات امتحانی	۷۱
درس ۱۲: نهضت ملی شدن صنعت نفت	۷۵
نمونه سؤالات امتحانی	۷۶
درس ۱۳: زمینه‌های کودتای ۲۸ مرداد	۸۰
نمونه سؤالات امتحانی	۸۲
درس ۱۴: کودتای ۲۸ مرداد	۸۶
نمونه سؤالات امتحانی	۸۷

بخش دوم:

پاسخنامه

۱۴۹

درس ۱۵: ربع قرن سیطره آمریکا بر ایران	۹۰
نمونه سؤالات امتحانی	۹۱
درس ۱۶: زمینه‌ها و هدف‌های اصلاحات آمریکایی در ایران	۹۵
نمونه سؤالات امتحانی	۹۶
درس ۱۷: پیدایش نهضت روحانیت و اوج‌گیری بیداری اسلامی	۹۹
نمونه سؤالات امتحانی	۱۰۰
درس ۱۸: قیام ۱۵ خرداد	۱۰۳
نمونه سؤالات امتحانی	۱۰۴
درس ۱۹: تحولات ایران پس از تبعید امام خمینی	۱۰۹
نمونه سؤالات امتحانی	۱۱۰
درس ۲۰: ایران در مسیر انقلاب اسلامی	۱۱۵
نمونه سؤالات امتحانی	۱۱۶
درس ۲۱: پیروزی انقلاب اسلامی	۱۲۰
نمونه سؤالات امتحانی	۱۲۱
درس ۲۲: دولت موقت مهندس مهدی بازرگان	۱۲۵
نمونه سؤالات امتحانی	۱۲۷
درس ۲۳: اولین دوره ریاست جمهوری	۱۳۱
نمونه سؤالات امتحانی	۱۳۳
درس ۲۴: جنگ تحمیلی رژیم بعثی حاکم بر عراق علیه ایران	۱۳۸
نمونه سؤالات امتحانی	۱۳۹
درس ۲۵: آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی	۱۴۳
نمونه سؤالات امتحانی	۱۴۵

پاسخنامه تشریحی	۱۵۰
-----------------	-----

جنگ تحمیلی رژیم بعثی حاکم بر عراق علیه ایران

مشاوره: این درس به تنهایی در نیم سال دوم ۱/۵ نمره را به خود اختصاص داده است. کلیدواژه‌های این درس اهداف عراق از حمله به ایران، شرایط ایران در آغاز جنگ، دلایل عدم پذیرش ندای صلح‌خواهی عراق از سوی ایران، قطعنامه ۵۹۸ و رحلت امام و انتخاب آیت‌الله خامنه‌ای به رهبری می‌باشند.

- مردم و مسئولان ایران، به دلیل اشتغالات داخلی پس از انقلاب، برای مواجهه با لشکرکشی عراق، از آمادگی کافی برخوردار نبودند.
- سابقه دشمنی دولتمردان عراق با ایران، به سال‌های قبل از انقلاب بازمی‌گردد.
- در دوران صفویان، دولت عثمانی به قصد کشورگشایی، به ایران حمله کردند و صفویان مانع از تجاوز دولت عثمانی به خاک ایران شدند.
- پس از جنگ جهانی اول، امپراتوری عثمانی تجزیه شد و از ترکیب سه استان بغداد، موصل و بصره، کشوری به نام «عراق» تأسیس شد که زیر سلطه مستقیم انگلستان قرار گرفت.
- در سال ۱۳۲۸ ش، عبدالکریم قاسم، رئیس‌جمهور عراق، ادعا کرد خرمشهر قسمتی از خاک عراق است.
- در سال ۱۳۵۴ ش با وساطت رئیس‌جمهور وقت الجزایر، «عهدنامه الجزایر» بین ایران و عراق به امضا رسید.
- با وقوع انقلاب اسلامی در ایران و تضعیف ارتش و نیروهای مسلح و بروز بحران‌های داخلی، رژیم بعثی عراق تصور کرد که زمینه خوبی برای تجاوز به میهن ما فراهم شده است و به دلیل وقوع انقلاب، کشور آمادگی رویارویی با جنگ جهانی را ندارد.

فکر کنید و پاسخ دهید. چرا قدرت‌های بزرگ و برخی از کشورهای منطقه، در جنگ تحمیلی، به شدت از رژیم متجاوز صدام حمایت می‌کردند؟

پاسخ: زیرا انقلاب اسلامی باعث ترس قدرت‌های بزرگ به ویژه آمریکا شد و آن‌ها برای جلوگیری از گسترش آن در منطقه و حفظ منافع خود در خاورمیانه، در جنگ عراق و ایران از عراق حمایت کردند و به عراق تجهیزات نظامی فراوانی دادند.

- نیروهای زمینی صدام بخش‌هایی از مناطق غربی و جنوبی کشور را اشغال کردند.
- خرمشهر به اشغال آن‌ها درآمد و شهر آبادان نیز محاصره شد.

ایرانیان بسیج می‌شوند

- امام خمینی از مردم خواست تا در برابر دشمن متجاوز ایستادگی کنند و فرمان داد مردم به خصوص جوانان آماده رویارویی با دشمن شوند.
- با همت غیور مردان ایران، آبادان از محاصره خارج و خرمشهر آزاد شد.
- با شکست‌های پی‌درپی نیروهای متجاوز عراقی در صحنه‌های جنگ، برخی دولت‌های عربی و غربی، به میزان کمک‌های آشکار و پنهان خود به عراق، افزودند.

صدام و حامیانش در جست‌وجوی چاره

- در حالی که نیروهای ایرانی، پی‌درپی متجاوزان بعثی را عقب می‌راندند، صدام ندای صلح‌خواهی و مظلوم‌نمایی سر داد.
- دلایل نپذیرفتن پیشنهاد آتش‌بس از سوی ایران
- هنوز بخش‌های زیادی از خاک ایران در تصرف متجاوزان بعثی قرار داشت و قبول آتش‌بس موجب تثبیت حضور آنان در خاک ایران می‌شد.
- ایران می‌دانست صدام در صدد است طی آتش‌بس، فرصتی به دست آورد تا به تجدید قوا و بازسازی نیروهای خود بپردازد.
- صدام طی حمله به ایران، هزاران نفر از ایرانیان را قتل‌عام و خانواده‌های زیادی را داغ‌دار کرده بود. پس باید به‌عنوان آغازگر جنگ، محکوم و تنبیه می‌شد.
- یکی از اعضای کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی پیشنهاد کرده بود که شوروی نیز آذربایجان و کردستان ایران را تصرف کند.

حمله موشکی عراق به شهرهای ایران

- حمله موشکی رژیم صدام به شهرها با هدف شکستن روحیه مقاومت مردم ایران آغاز شد.
- شهر دزفول بیش از ۲۰۰ بار مورد اصابت موشک‌های گول پیکر قرار گرفت.
- رژیم بعثی عراق در جنگ روانی، با طرح شایعه استفاده از سلاح‌های شیمیایی در شهرهای بزرگ ایران، می‌کوشید تا هسته مرکزی دفاعی و قدرت جمهوری اسلامی ایران را که حمایت‌های مردمی بود، کاهش دهد.
- اعزام ناوگان جنگی آمریکا به خلیج فارس و هدف قرار دادن هواپیمای مسافربری ایران در تیرماه ۱۳۶۷، از جمله اقدامات ناجوانمردانه آمریکایی‌ها بود.

قطعه نامه ۵۹۸

• در قطعه نامه ۵۹۸ شورای امنیت دو خواسته ایران مورد توجه قرار گرفت.

- ۱ عقب نشینی به مرزهای بین المللی پس از آتش بس
- ۲ تعیین متجاوز

• رئیس جمهور رژیم بعثی عراق طی نامه ای خطاب به رئیس جمهور وقت ایران آقای هاشمی رفسنجانی، به اعتبار قرارداد ۱۹۷۵ م (الجزایر) صخه گذاشت و خط تالوگ در اروندرود، به عنوان مرز آبی دو کشور تثبیت شد.

ارتحال امام خمینی و رهبری آیت الله خامنه ای

• بلافاصله پس از عروج ملکوتی امام خمینی، مجلس خبرگان رهبری تشکیل جلسه داد و با اکثریت آرا حضرت آیت الله خامنه ای را به مقام رهبری برگزید.
• انتخاب آیت الله خامنه ای باعث شد که نگرانی مردم ایران و سایر علاقه مندان به انقلاب اسلامی در سراسر جهان از فقدان امام خمینی، برطرف شود و نسبت به استمرار قدرتمندانه نظام جمهوری اسلامی، آرامش و اعتماد عمومی حاصل گردد.

پرسش های نمونه کتاب درسی:

- ۱ چرا در ابتدای جنگ، ارتش صدام به پیشرفت های سریع در خاک ایران موفق شد؟
- ۲ نتیجه پیروزی های پی در پی ایران در جبهه های جنگ چه بود؟
- ۳ صدام چه موقع ندای صلح خواهی سر داد؟
- ۴ چرا در ابتدا ایران آتش بس را نمی پذیرفت؟

پاسخ

- ۱ از آنجا که ایران هنوز آمادگی کافی برای مواجهه با جنگی بزرگ را نداشت، نیروهای زمینی صدام موفق شدند به سرعت از مرزها بگذرند.
- ۲ تقویت وحدت در جامعه، آزادسازی آبادان و خرمشهر، کمک بیشتر به کشورهای عربی منطقه برای جلوگیری از شکست، بمباران گسترده شهرهای دیگر و استفاده از بمب های شیمیایی.
- ۳ زمانی که نیروهای ایرانی پس از پیروزی های پی در پی عراقی ها را به عقب راندند.
- ۴ زیرا هنوز بخش های زیادی از خاک ایران در تصرف متجاوزان عراقی بود و قبول آتش بس موجب تثبیت حضور آنان در خاک ایران می شد. به علاوه دولتمردان ایرانی می دانستند که صدام درصدد است طی آتش بس، فرصتی به دست آورد تا به تجدید قوا و بازسازی نیروهای خود پردازد.

سؤالات امتحانی

سؤالات صحیح و غلط

☒	☒	۲۰۰۸. جنگ تحمیلی میان ایران و عراق در ۳۱ شهریور سال ۱۳۵۹ آغاز شد.
☒	☒	۲۰۰۹. نیروی زمینی عراق مرزهای جنوب و جنوب غربی ایران را مورد حمله همه جانبه نیروهای زمینی قرار دادند.
☒	☒	۲۰۱۰. سردمداران عراق همانند پیشینیان خود همواره نسبت به بخش های غربی ایران ادعای واهی داشتند.
☒	☒	۲۰۱۱. در طول هشت سال جنگ، عراق از پیشرفته ترین سلاح های جنگی روز دنیا حتی سلاح های ممنوعه شیمیایی نیز برخوردار شد.
☒	☒	۲۰۱۲. صدام پس از اشغال بخش هایی از خاک ایران اعلام کرد که طی شش روز جمهوری اسلامی را نابود خواهد کرد.
☒	☒	۲۰۱۳. با شکست های پی در پی نیروهای متجاوز عراق در صحنه های جنگ برخی دولت های غربی و عربی کمک های خود به عراق افزودند.
☒	☒	۲۰۱۴. در زمان حمله صدام به ایران یکی از اعضای کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی پیشنهاد کرده بود که شوروی نیز آذربایجان و کردستان را تصرف کند.
☒	☒	۲۰۱۵. نخستین حمله موشکی به تهران در ۹ اسفند ۱۳۶۷ رخ داد.
☒	☒	۲۰۱۶. ایران و عراق با پذیرفتن قطعه نامه ۵۹۸ با یکدیگر صلح کردند.
☒	☒	۲۰۱۷. پس از رحلت امام خمینی حضرت آیت الله خامنه ای به مقام رهبری برگزیده شد.

سؤالات وصل کردنی

۲۰۱۸. مشخص کنید هر عبارت در ستون راست مربوط به کدام مورد از ستون سمت چپ است؟ (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است).

الف) این شهر بیش از ۲۰۰ بار مورد حمله موشکی قرار گرفت.	• (۱) دزفول
ب) نیروهای صدام این شهر را محاصره کردند.	• (۲) اهواز
ج) ارتش عراق آن را به اشغال خود درآورد.	• (۳) خرمشهر
	• (۴) آبادان

سؤالات جای خالی

۲۰۱۹. در دوران دولت عثمانی به قصد کشورگشایی ایران را مورد حمله خود قرار داد.
۲۰۲۰. پس از جنگ جهانی اول تجزیه شد.
۲۰۲۱. با ترکیب ۳ استان و کشور عراق تأسیس شد.
۲۰۲۲. رئیس جمهور عراق در سال ۱۳۳۸ ش ادعا کرد که قسمتی از خاک عراق است.
۲۰۲۳. ایران و عراق با وساطت رئیس جمهور الجزایر را امضا کردند.
۲۰۲۴. صدام به روزترین سلاح های دنیا حتی سلاح های ممنوعه را از دولت های استعماری می گرفت.
۲۰۲۵. نیروهای صدام موفق شدند که با کشتار مردم بی گناه و اسارت آن ها بخش هایی از کشور را اشغال کنند.
۲۰۲۶. امام خمینی فرمان داد مردم به خصوص آماده رویارویی با دشمن شوند.
۲۰۲۷. پیروزی های پی در پی ایران در جبهه های جنگ به تقویت در کشور انجامید.
۲۰۲۸. شهر بیش از ۵۰۰۰ بار توسط هواپیما، راکت و توپخانه دشمن بمباران شد.
۲۰۲۹. آیت الله خامنه ای در اولین پیام ها و بیانات خود اعلام کرد که هدف و راه را به دقت دنبال خواهیم کرد.

سؤالات کمانکی

۲۰۳۰. پس از تجزیه امپراتوری عثمانی، عراق زیر سلطه مستقیم قرار گرفت. (شوروی - انگلستان)
۲۰۳۱. عهدنامه الجزایر در سال شمسی بین عراق و ایران به امضا رسید. (۱۳۵۳ - ۱۳۵۴)
۲۰۳۲. صدام اعلام کرد که طی جمهوری اسلامی را نابود خواهد کرد. (۶ روز - ۷ روز)
۲۰۳۳. غیورمردان ایرانی توانستند با رشادت های خود را از محاصره ارتش بعثی عراق خارج کنند. (خرمشهر - آبادان)
۲۰۳۴. از جمله اقدامات ناجوانمردانه آمریکایی ها هدف قرار دادن هواپیماهای مسافربری ایران در بود. (تیرماه - مردادماه)
۲۰۳۵. مذاکرات بین وزرای خارجه ایران و عراق قریب به به درازا کشید. (سه سال - دو سال)
۲۰۳۶. ویژگی های مندرج در قانون اساسی، ویژگی های رهبر را نشان می دهد. (اصل ۱۰۹ - اصل ۱۰۸)
۲۰۳۷. جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است).
- (اروندرو - آلمان - کارون - فرانسه - شوروی)
- الف) صدام قصد داشت که کل را تصرف کند.
- ب) برخی کشورهای اروپایی نظیر کمک تسلیحاتی بسیاری به رژیم بعث عراق می کردند.
- ج) پس از حمله صدام به ایران خواست که آذربایجان و کردستان را تصرف کند.

سؤالات چهارگزینه ای

۲۰۳۸. رابطه علت و معلولی کدام یک از گزینه های زیر درست نیست؟
- (۱) شایعه استفاده از سلاح شیمیایی ← کاهش حمایت مردمی از هسته مرکزی دفاعی
- (۲) تضعیف ارتش و نیروهای مسلح ← حمله نظامی عراق به ایران
- (۳) وساطت رئیس جمهور الجزایر ← صلح میان ایران و عراق
- (۴) اشغال مرزهای جنوبی ایران ← عدم آمادگی کافی نیروهای ایران
۲۰۳۹. رئیس جمهور عراق طی نامه ای به کدام شخصیت انقلابی به اعتبار قرارداد ۱۹۷۵ م صحه گذاشت؟
- (۱) آیت الله خامنه ای (۲) امام خمینی (۳) حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی (۴) آیت الله طالقانی
۲۰۴۰. امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی در چه تاریخی رحلت نمودند؟
- (۱) ۱۴ خرداد ۱۳۶۷ (۲) ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ (۳) ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ (۴) ۱۳ خرداد ۱۳۶۷
۲۰۴۱. در سال های جنگ جهانی اول و دوم نیروهای از و قوای از به ایران حمله کردند.
- (۱) انگلستان - شمال، روسیه - جنوب (۲) عثمانی - غرب، روسی - شمال
- (۳) انگلستان - غرب، روسیه - جنوب (۴) روسیه - شمال، انگلستان - جنوب
۲۰۴۲. چه کسی در سال ۱۳۳۸ ش ادعا کرد که خرمشهر قسمتی از خاک عراق است؟
- (۱) ژنرال نجیب (۲) عبدالکریم قاسم (۳) صدام حسین تکریتی (۴) حسن البکر

سؤالات کوتاه پاسخ

۲۰۴۳. نیروهای زمینی عراق کدام مرزها را مورد تهاجم قرار دادند؟

۲۰۴۴. چرا مردم و مسئولان کشور برای مواجهه با لشکرکشی عراق از آمادگی کافی برخوردار نبودند؟

۲۰۴۵. کشور عراق در چه سالی تأسیس شد؟

۲۰۴۶. علت اینکه صدام اعلام کرده بود که طی شش روز جمهوری اسلامی را نابود خواهد کرد چه بود؟

۲۰۴۷. در پی چه حادثه‌ای دولت‌های عربی و غربی به میزان کمک‌های آشکار و پنهان خود به عراق افزودند؟

۲۰۴۸. زمانی که نیروهای ایرانی پی‌درپی متجاوزان بعثی را عقب می‌راندند، صدام دست به چه اقدامی زد؟

۲۰۴۹. حمله موشکی به شهرهای ایران با چه هدفی انجام می‌شد؟

۲۰۵۰. کدام نهاد به تدریج با اقدامات روشنگرانه خود، متجاوز بودن دولت حاکم بر عراق را به دنیا نشان داد؟

۲۰۵۱. در کدام قطعنامه برای نخستین بار خواسته‌های ایران مورد توجه قرار گرفت؟

۲۰۵۲. هدف صدام از حمله به ایران چه بود؟

۲۰۵۳. کدام مجلس آیت‌الله خامنه‌ای را به رهبری برگزید؟

۲۰۵۴. چه عاملی موجب نگرانی مردم ایران و سایر علاقه‌مندان به انقلاب اسلامی در سراسر جهان شد؟

۲۰۵۵. آیت‌الله خامنه‌ای در اولین پیام‌ها و بیانات خود چه موردی را اعلام کرد؟

نمایشگاه نظر و قضاوت

۲۰۵۶. به نظر شما چرا سردمداران رژیم بعثی عراق گمان می‌کردند با حمله همه جانبه به ایران می‌توانند به اهداف تعیین شده خود برسند؟

۲۰۵۷. به نظر شما علت اینکه دولتمردان ایران نمی‌توانستند پیشنهاد آتش بس عراق را بپذیرند چه بود؟

توصیف، فهرست و طبقه‌بندی اجزا یا ویژگی‌های پدیده‌های تاریخی

۲۰۵۸. دو مورد از استان‌هایی را که از به هم پیوستن آن‌ها کشور عراق به وجود آمد، ذکر کنید.

۲۰۵۹. از میان کشورهای اروپایی که حامی صدام بودند، سه مورد را نام ببرید.

۲۰۶۰. استان‌هایی را که به اشغال ارتش رژیم بعثی درآمدند، نام ببرید.

۲۰۶۱. دو مورد از اقدامات ناجوانمردانه آمریکایی‌ها را بیان کنید.

۲۰۶۲. یک مورد از خواسته‌های ایران در جریان قطعنامه ۵۹۸ را نام ببرید.

۲۰۶۳. چهار مورد از ویژگی‌های رهبر را که در اصل ۱۰۹ قانون اساسی ذکر شده است، نام ببرید.

کاربست شواهد و مدارک تاریخی

۲۰۶۴. شهید دکتر مصطفی چمران (۱۳۱۱ - ۱۳۶۰ ش)

شهید چمران در سال ۱۳۱۱ در تهران به دنیا آمد و پس از طی دوران متوسطه و تحصیلات دانشگاهی در رشته الکترومکانیک دانشکده فنی دانشگاه تهران، در سال ۱۳۳۷ برای ادامه تحصیل به آمریکا اعزام و از دانشگاه برکلی موفق به دریافت دکترا در رشته الکترومکانیک و فیزیک پلاسما شد. چمران که در دوران تحصیل در آمریکا، وارد مبارزات سیاسی علیه حکومت پهلوی شده بود، پس از قیام ۱۵ خرداد ۴۲ به مصر رفت و دوره جنگ‌های چریکی را آموزش دید. سپس در لبنان، در کنار امام موسی صدر، به تقویت شیعیان جنوب لبنان در مقابل رژیم اشغالگر قدس پرداخت.

وی در سال ۱۳۵۷ به ایران بازگشت و اولین گروه از پاسداران انقلاب را آموزش داد. پس از آن نیز مدتی پست وزارت دفاع را بر عهده گرفت. با آغاز جنگ تحمیلی، ستاد جنگ‌های نامنظم را تشکیل داد و فعالانه در جبهه‌های جنگ شرکت کرد. سرانجام در سی و یکم خرداد ۱۳۶۰ در منطقه دهلاویه به شهادت رسید.

الف) با آغاز جنگ تحمیلی دکتر چمران دست به چه اقدامی زد؟

ب) دکتر چمران در مقابل رژیم اشغالگر قدس به چه کاری اقدام کرد؟

۲۰۶۵. خلیج فارس نامی به درازای تاریخ ایران

نام خلیج فارس یکی از کهن‌ترین نام‌های جغرافیایی گیتی است که چندین هزار سال پیش توسط اقوام آریایی ساکن ایران به پهنه آب نیلگون جنوب فلات ایران داده شد. خلیج فارس در طول تاریخ همواره در حوزه جغرافیای سیاسی، نظامی، اقتصادی و فرهنگی ایران قرار داشته است. علاوه بر مورخان و جغرافی‌دانان یونانی و رومی، نویسندگان عرب کتاب‌های تاریخی و جغرافیایی نیز همواره عنوان خلیج فارس را به کار برده‌اند. تا اواسط قرن بیستم هیچ‌گونه بحث و جدلی درباره نام خلیج فارس وجود نداشت و در تمام منابع اروپایی، آسیایی و آمریکایی، دانشنامه‌ها و نقشه‌های جغرافیایی عنوان خلیج فارس درج شده است. نخستین بار نمایندگان سیاسی دولت انگلستان در شیخ‌نشین‌های تحت قیمومیت خود در خلیج فارس از عنوان جعلی خلیج ع-ر-ب-ی استفاده کردند. آن‌ها با فریب‌کاری و براساس مطامع استعماری خود این نام جعلی را به اعراب آموختند. یکی از اهداف صدام از تحمیل جنگ بر ایران محدود کردن نفوذ سیاسی و اقتصادی ایران و توسعه روابط بین‌الملل با کشورهای این منطقه بود.

الف) تا چه زمانی هیچ بحث و جدلی درباره نام خلیج فارس وجود نداشت؟

ب) براساس متن، یکی از اهداف صدام از تحمیل جنگ به ایران چه بود؟

❏ سوالات تشریحی (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی)

- ۲۰۶۶. سابقه دشمنی ایران با عراق، مربوط به چه زمان‌هایی می‌باشد؟ +۲۰
- ۲۰۶۷. جنگ تحمیلی عراق بر علیه ایران در چه تاریخی و چگونه شروع شد؟
- ۲۰۶۸. عهدنامه الجزایر چه زمانی و بین چه کشورهایی امضا شد و موضوع آن چه بود؟
- ۲۰۶۹. عکس‌العمل مردم ایران پس از درخواست امام در مورد ایستادگی در برابر حملات عراقی‌ها چگونه بود؟
- ۲۰۷۰. چرا ایران قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل را پذیرفت؟
- ۲۰۷۱. صدام با چه هدفی حملات موشکی خود به ایران را آغاز کرد؟
- ۲۰۷۲. مجلس خبرگان رهبری، چگونه آیت‌الله خامنه‌ای را به عنوان رهبر انقلاب برگزیدند؟ +۲۰
- ۲۰۷۳. نتیجه مذاکرات میان ایران و عراق را بنویسید.

❏ من کیستم؟

- ۲۰۷۴. ادعا کردم که خرمشهر قسمتی از خاک عراق است.
- ۲۰۷۵. قسمت‌هایی از خاک ایران را اشغال کردم.
- ۲۰۷۶. به فرمان امام خمینی به فرماندهی نیروهای زمینی منصوب شدم. +۲۰
- ۲۰۷۷. در ماجرای پذیرش قطعنامه ۵۹۸ رئیس‌جمهور ایران بودم.
- ۲۰۷۸. همراه و هم‌رزم امام خمینی بودم.

❏ تصویرشناسی

- ۲۰۷۹. تصویر روبه‌رو در جریان جنگ تحمیلی کدام ستاد را تشکیل داد؟ +۲۰

- ۲۰۸۰. تصویر مقابل کدام شهر ایران را نشان می‌دهد؟

- ۲۰۸۱. شخصیت تاریخی مقابل براساس اصل چندم قانون اساسی به رهبری رسید؟ +۲۰

۲۰۱۵. نادرست: نخستین حمله موشکی به تهران در ۹ اسفند ۱۳۶۶ رخ داد.
 ۲۰۱۶. درست
 ۲۰۱۸. الف ۱ ب ۴ ج ۳

❗ قاطع نکنین:

آبادان ← محاصره شد
 خرمشهر ← اشغال شد

۲۰۱۹. صفویان
 ۲۰۲۱. بغداد، موصل، بصره
 ۲۰۲۰. امپراتوری عثمانی
 ۲۰۲۲. خرمشهر

❗ قاطع نکنین: آبادان را با خرمشهر قاطی نکنید.

۲۰۲۳. عهدنامه الجزایر
 ۲۰۳۰. انگلستان
 ۲۰۲۴. شیمیایی
 ۲۰۳۱. ۱۳۵۴
 ۲۰۲۵. زمینی
 ۲۰۳۲. ۶ روز
 ۲۰۲۶. جوانان
 ۲۰۳۳. آبادان
 ۲۰۲۷. وحدت ملی
 ۲۰۳۴. تیرماه
 ۲۰۲۸. دزفول
 ۲۰۳۵. دو سال
 ۲۰۲۹. امام خمینی
 ۲۰۳۶. اصل ۱۰۹
 ۲۰۳۷. الف ارون درود ب فرانسه ج شوروی

۲۰۳۸. گزینه ۴: عدم آمادگی کافی نیروهای ایران علتی برای اشغال مرزهای جنوبی ایران بود.
 ۲۰۳۹. گزینه ۳: رئیس جمهور عراق طی نامه‌ای به حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی به اعتبار قرارداد ۱۹۷۵ م صحنه گذاشت.
 ۲۰۴۰. گزینه ۲: امام خمینی در شب ۱۴ خردادماه ۱۳۶۸ به ملکوت اعلی پیوست.
 ۲۰۴۱. گزینه ۴: در سال‌های جنگ جهانی اول و دوم نیروهای روسیه از شمال و قوای انگلستان از جنوب به ایران حمله کردند.
 ۲۰۴۲. گزینه ۲

۲۰۴۳. نیروهای زمینی عراق مرزهای غربی و جنوب غربی ایران را مورد حمله همه جانبه قرار دادند.
 ۲۰۴۴. مردم و مسئولان ایران به دلیل اشتغالات داخلی پس از انقلاب برای مواجهه با لشکرکشی عراق از آمادگی کافی برخوردار نبودند.
 ۲۰۴۵. کشور عراق در سال ۱۲۸۹ ش از ترکیب سه استان بغداد، موصل و بصره تأسیس شد.

۲۰۴۶. صدام به علت نداشتن درک صحیح از میهن دوستی ایرانیان و علاقه مردم به انقلاب و کشور اعلام کرده بود که طی شش روز جمهوری اسلامی را نابود خواهد کرد.

۲۰۴۷. با شکست‌های پی‌درپی نیروهای متجاوز عراقی در صحنه‌های جنگ برخی دولت‌های عربی و غربی به میزان کمک‌های آشکار و پنهان خود به عراق افزودند.

۲۰۴۸. در حالی که نیروهای ایرانی پی‌درپی متجاوزان بعثی را عقب می‌راندند صدام ندای صلح‌خواهی و مظلوم‌نمایی سر داد و او اعلام کرد که آماده صلح با ایران است.

🔍 رقت کنید: در این مرحله صدام خواست که صلح بین ایران و عراق

برقرار شود.

۱۹۹۷. مرحله دوم ترور ابعادی وسیع‌تر داشت، بسیاری از ترورها توسط سازمان مجاهدین خلق انجام می‌گرفت و در فاصله کوتاه عده‌ای قابل توجه از برجسته‌ترین مسئولان و شخصیت‌های مملکتی به شهادت رسیدند. این حرکت که به نوعی به کودتا شباهت داشت پس از عزل بنی صدر از ریاست جمهوری آغاز شد. واضح بود که دشمنان داخلی و خارجی انقلاب اسلامی در اثر از دست دادن تکیه‌گاه اصلی خود (بنی صدر) این شیوه خشونت‌آمیز را در پیش گرفته بودند. اولین ترور در ششم تیرماه ۱۳۶۰ متوجه آیت الله سید علی خامنه‌ای شد و او را به شدت مجروح ساخت. روز بعد از این حادثه یعنی در هفتم تیرماه بر اثر انفجار بمب در دفتر حزب جمهوری اسلامی بیش از ۷۰ نفر از نمایندگان مجلس، وزیران و دولتمردان انقلابی که نقشی برجسته در تدوین قانون اساسی هدایت انقلاب در مسیر اصلی خویش ایفا کرده بودند، به شهادت رسیدند. دکتر بهشتی (رئیس دیوان عالی کشور) در رأس این گروه قرار داشت. به دنبال بمب‌گذاری سازمان مجاهدین خلق در محل تشکیل هیئت دولت در هشتم شهریور ۱۳۶۰ آقایان رجایی و دکتر باهنر به شهادت رسیدند.

❗ قاطع نکنین: حواستان باشد که شهدای محراب را با کسانی که

در مرحله دوم ترورها به شهادت رسیدند اشتباه نگیرید.

۱۹۹۸. اعضای حزب جمهوری اسلامی سرپرستی بعضی از حیاتی‌ترین نهادهای کشور را به دست گرفتند. به همین دلیل حزب جمهوری اسلامی از همان ابتدا مورد عناد و مخالفت نیروهای معارض نظام و انقلاب اسلامی قرار گرفت. بنی صدر که روزنامه (انقلاب اسلامی) را منتشر می‌کرد و جمعی را در اطراف خود گرد آورده بود، از همان آغاز به ضدیت آشکار با این حزب پرداخت. ۱۹۹۹. با وجود عضویت ایران در معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران، آمریکا و هم‌پیمانانش برای توقف و تعطیلی برنامه‌های هسته‌ای صلح‌آمیز ایران کوشش کردند. این در حالی است که آمریکا چند هزار بمب اتمی در اختیار دارد و در اواخر جنگ جهانی دوم با بمباران اتمی هیروشیما و ناگازاکی هزاران انسان بی‌گناه را به کام مرگ کشاند.

۲۰۰۰. آیت الله مرتضی مطهری
 ۲۰۰۴. محمد جواد باهنر
 ۲۰۰۱. امام خمینی
 ۲۰۰۵. گروهک فرقان
 ۲۰۰۲. محمد جواد باهنر
 ۲۰۰۶. شیراز
 ۲۰۰۳. اولین (نخستین)
 ۲۰۰۷. کویر طبس

پاسخ سؤالات درس ۲۴

۲۰۰۸. درست

۲۰۰۹. نادرست: نیروهای زمینی عراق مرزهای غربی و جنوبی ایران را مورد حمله همه جانبه قرار دادند.

🗨 نکته: توجه کنید که نیروهای زمینی عراق طبق متن کتاب تنها به

مرزهای جنوبی و غربی ایران حمله کردند.

۲۰۱۰. درست

۲۰۱۱. درست

۲۰۱۲. درست

🗨 نکته: این جمله نشان دهنده این است که آمریکا و شوروی با وجود

اینکه با یکدیگر در جنگ بودند اما در جنگ ایران و عراق با یکدیگر متحد شده بودند.

۲۰۴۹. حمله موشکی به شهرها با هدف شکستن روحیه مقاومت مردم ایران آغاز شد.

دقت کنید: حمله موشکی روحیه مقاومت مردم را از بین می برد نه حمله زمینی یا دریایی.

۲۰۵۰. وزارت خارجه نوپای جمهوری اسلامی با اقدام های روشنگرانه خود متجاوز بودن دولت حاکم بر عراق را به دنیا نشان داد.

۲۰۵۱. در قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد که در تابستان ۱۳۶۶ ش به تصویب رسیده بود برای نخستین بار دو خواسته ایران مورد توجه قرار گرفت.

۲۰۵۲. هدف صدام از حمله به ایران بر هم زدن قرارداد الجزایر و تصرف کل اروندرود بود.

دقت کنید: صدام هدفش گرفتن اروندرود بود نه رود کارون.

۲۰۵۳. مجلس خبرگان رهبری، حضرت آیت الله سید علی خامنه ای را به مقام رهبری برگزید.

۲۰۵۴. فقدان امام خمینی باعث نگرانی مردم ایران و سایر علاقه مندان به انقلاب اسلامی در سراسر جهان شد.

۲۰۵۵. آیت الله خامنه ای در اولین پیام و بیانات خود اعلام نمودند که هدف و راه امام خمینی را به دقت دنبال خواهیم کرد.

۲۰۵۶. شرایط ویژه پس از انقلاب حکومت اسلامی را با مسائل و مشکلات زیادی مواجه ساخته بود، به همین دلیل سردمداران رژیم بعثی عراق گمان می کردند با حمله همه جانبه به ایران می توانند در کمترین زمان ممکن به اهداف از پیش تعیین شده خود برسند.

۲۰۵۷. دولتمردان ایران نمی توانستند چنین پیشنهادی را بپذیرند زیرا هنوز بخش های زیادی از خاک ایران در تصرف متجاوزان بعثی بود و قبول آتش بس موجب تثبیت حضور آنان در خاک ایران می شد. به علاوه آن ها می دانستند که صدام درصدد است طی آتش بس فرصتی به دست آورد تا به تجدید قوا و بازسازی نیروهای خود بپردازد.

۲۰۵۸. ۱. بغداد ۲. موصل ۳. بصره

۲۰۵۹. ۱. آمریکا ۲. فرانسه ۳. شوروی ۴. انگلیس

۲۰۶۰. ۱. کرمانشاه ۲. ایلام ۳. کردستان ۴. خوزستان

۲۰۶۱. ۱. اعزام ناوگان جنگی به خلیج فارس ۲. هدف قرار دادن هواپیمای مسافربری ایران در تیرماه ۱۳۶۷

۲۰۶۲. ۱. عقب نشینی به مرزهای بین المللی پس از آتش بس ۲. تعیین متجاوز

۲۰۶۳. ۱. اجتهاد ۲. عدالت ۳. تقوا ۴. بینش سیاسی و اجتماعی ۵. درایت ۶. تدبیر ۷. شجاعت و توانمندی های مدیریتی لازم برای هدایت امت اسلام

۲۰۶۴. الف. دکتر چمران ستاد جنگ های نامنظم را تشکیل داد و فعالانه در جبهه های جنگ شرکت کرد. ب. ایشان به تقویت شیعیان جنوب لبنان در مقابل رژیم اشغالگر قدس پرداخت.

۲۰۶۵. الف. تا اواسط قرن بیستم هیچ گونه بحث و جدلی درباره نام خلیج فارس وجود نداشت و در تمام منابع اروپایی، آسیایی و آمریکایی، دانشنامه ها و نقشه های جغرافیایی عنوان خلیج فارس درج شده است.

ب. یکی از اهداف صدام از تحمیل جنگ بر ایران محدود کردن نفوذ سیاسی و اقتصادی ایران و توسعه روابط بین الملل با کشورهای این منطقه بود.

۲۰۶۶. سابقه دشمنی دولتمردان عراق با ایران، به سال های قبل از انقلاب بازمی گردد. در دوران صفویان، دولت عثمانی به قصد کشورگشایی ایران را آماج حمله های خود قرار داد. صفویان برای حفظ تمامیت ارضی ایران تا حد زیادی کوشیدند و مانع تجاوز دولت عثمانی به خاک ایران شدند.

۲۰۶۷. سی و یکم شهریور ۱۳۵۹ در حالی که مردم ایران به زندگی عادی خود مشغول بودند یک باره هواپیماهای نظامی ارتش بعثی عراق در آسمان چند شهر ایران از جمله تهران ظاهر شدند و به بمباران مناطقی از آن ها پرداختند. بدین ترتیب جنگ عراق علیه ایران به طور رسمی شروع شد.

۲۰۶۸. پس از تشکیل دولت عراق و ادعاهای آن ها در مورد بخش غربی ایران، ارتش بعثی عراق در قسمت های مرزی، به تجاوز به خاک ایران دست زد. در پی آن، موضوع در سازمان ملل مطرح شد و در نهایت با وساطت رئیس جمهور وقت الجزایر «عهدنامه الجزایر» در سال ۱۳۵۴ ش بین ایران و عراق به امضا رسید.

۲۰۶۹. به فاصله کوتاه و به شکل خودجوش پیر و جوان به مراکز سپاه پاسداران روی آوردند و داوطلبانه به جبهه های جنگ اعزام شدند. مساجد نیز به مراکز مهم جمع آوری لوازم و کمک های مردمی تبدیل شدند. زنان شیردل ایرانی نیز از هیچ کوششی برای کمک به دفاع ملی دریغ نورزیدند. پس از چند هفته دشمن متجاوز دریافت که خیال تصرف ایران خام و ناپخته بوده است.

قاطع نکنین: سپاه پاسداران را با ارتش جمهوری اسلامی ایران قاطی نکنید.

۲۰۷۰. در قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد که در تابستان ۱۳۶۶ ش به تصویب رسیده بود، برای نخستین بار پس از ۷ سال از شروع جنگ دو خواسته ایران مورد توجه قرار گرفت: عقب نشینی به مرزهای بین المللی پس از آتش بس و تعیین متجاوز، در نتیجه ایران قطعنامه را پذیرفت.

۲۰۷۱. هنگامی که صدام با مقاومت مردم ایران مواجه شد و پیروزی های ایران در جبهه های جنگ روز به روز او را نگران تر می ساخت به جنایت های تازه ای دست زد. او شهرهای بی دفاع را مورد هجوم قرار داد. حمله موشکی به شهرها با هدف شکستن روحیه مقاومت مردم ایران آغاز شد.

۲۰۷۲. مجلس خبرگان رهبری تشکیل جلسه داد و با اکثریت آرا حضرت آیت الله سید علی خامنه ای را به دلیل داشتن شرایط و ویژگی های مندرج در اصل یکصد و نه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (اجتهاد، عدالت، تقوا، بینش صحیح سیاسی و اجتماعی، درایت، تدبیر، شجاعت و توانمندی های مدیریتی لازم برای هدایت امت اسلام) به مقام رهبری برگزید.

۲۰۷۳. مذاکرات ایران و عراق بین وزرای خارجه دو کشور شروع شد و قریب دو سال به درازا کشید. سرانجام در پی ایستادگی هیئت مذاکره کننده ایرانی در حفظ حقوق ایران در اروندرود و پافشاری بر اجرای قرارداد مرزی سال ۱۹۷۵ م مذاکرات و پیروزی ایران به پایان رسید. رئیس جمهور رژیم بعثی عراق طی نامه ای خطاب به رئیس جمهور ایران حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی به اعتبار قرارداد ۱۹۷۵ م صحه گذاشت.

۲۰۷۴. عبدالکریم قاسم

۲۰۷۵. صدام حسین

۲۰۷۶. علی صیاد شیرازی

۲۰۷۷. حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی

۲۰۷۸. آیت الله خامنه ای

۲۰۷۹. ستاد جنگ های نامنظم

۲۰۸۰. دزفول

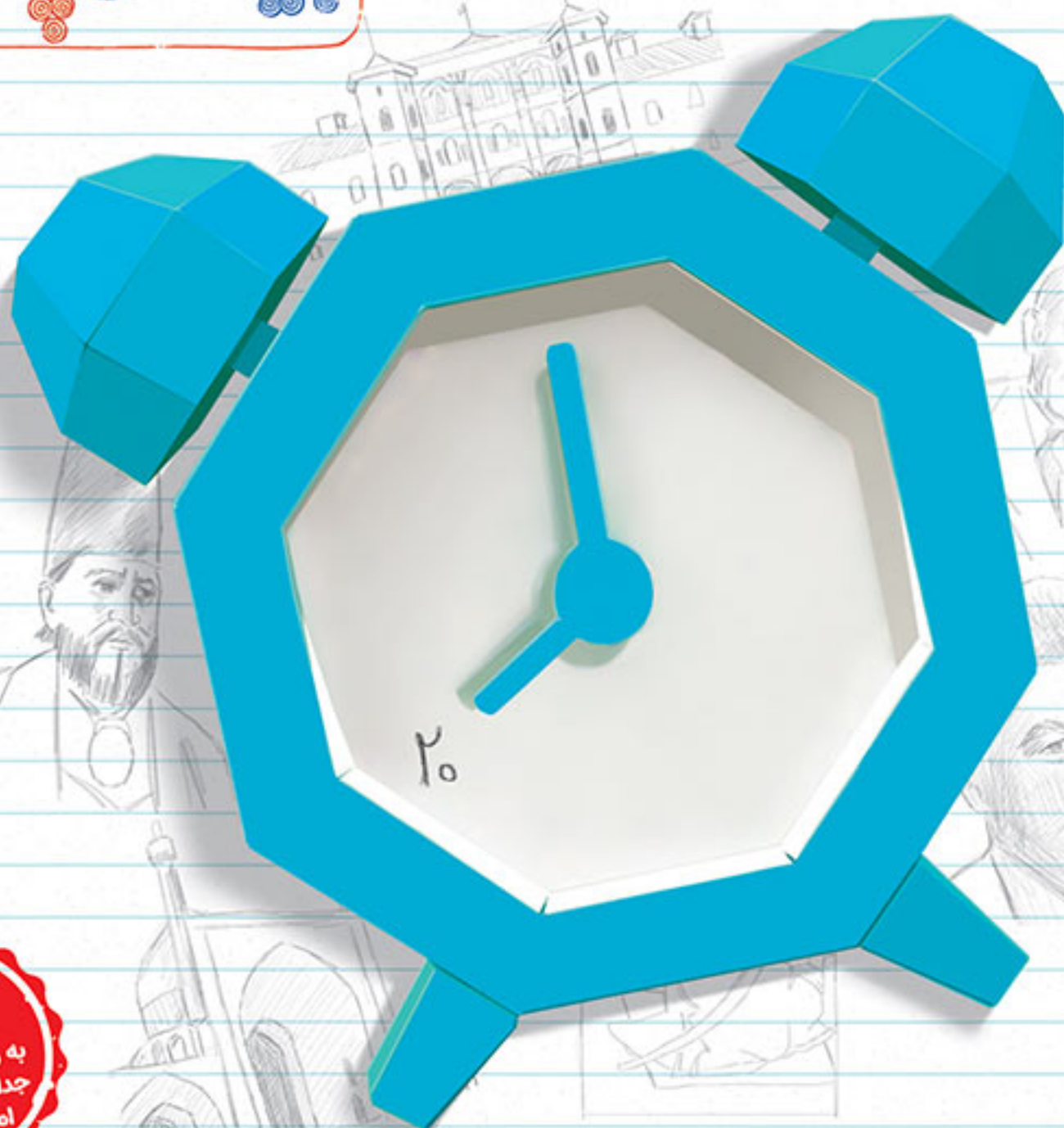
۲۰۸۱. اصل ۱۰۹

تاریخ معاصر ایران

کاربری امتحانی

از خود امتحان بگیر!

مجموعه کتاب‌های
بیست‌پیک

۱۲ امتحان شامل:

۶ امتحان درس به درس در سطح سوالات نهایی

۵ امتحان شبیه‌ساز نهایی نوبت اول و دوم

۱ امتحان نهایی اخیر

• پاسخ‌نامه تشریحی به همراه ریزبارم و نکات آموزشی و مشاوره‌ای

مهرماه

هومان

قیمت بسته بیست‌پیک:
۱۹۸,۰۰۰ تومان

۶ الف) گروهی از نمایندگان، توسل به اجبار و زور را برای ایجاد تحول‌های اجتماعی در ایران لازم می‌دانستند که از آن به عنوان «دیکتاتوری مُصلح» یاد می‌شود. (۱) (درس ۸ / ب) قراردادی بین انگلستان و روسیه (۱۵۰) که براساس آن، ایران را به دو منطقه نفوذ تقسیم کردند. (۱۵۰) (درس ۶)

۷ الف) به دلیل اعمال نفوذ غرب‌گرایان در نهضت مشروطه (۱۵۰) و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه (۱۵۰) (درس ۵ / ب) ۱ تثبیت منافع دائمی انگلستان در ایران ۲ کنترل منطقه حساس خاورمیانه و دستیابی به منابع نفتی آن ۳ سرکوب نهضت‌های ضداستعماری در کشور ۴ ایجاد کمربند آهنین در مقابل نفوذ شوروی ۵ مخارج سنگین پلیس جنوب (نگریدموردکافی ص ۳۱۹)

(هرموردکافی ص ۳۱۹) (درس ۷)

۸ الف) پیوستن عثمانی همسایه غربی ایران (۱۲۵) به متحدین (۱۲۵) (درس ۶ / ب) جبران شکست در نهضت تحریم تنباکو (۱۲۵) و پیشگیری از تکرار مقاومت‌های مشابه آن (۱۲۵) (درس ۶ / ج) سید ضیاءالدین طباطبایی (۱۲۵) و رضاخان میرپنج (۱۲۵) (درس ۷ / د) رسیدن به وزارت جنگ (۱۵۰) (درس ۷)

👉 **قلمی نکنید:** دستیابی به پست نخست‌وزیری، گام سوم رضاخان برای رسیدن به حکومت بود.

ه) برپایی آیین تاج‌گذاری (۱۲۵) و نشست رضا شاه بر تخت قدرت (۱۲۵) (درس ۸ / و) حزب تجدد (۱۲۵) و حزب سوسیالیست (۱۲۵) (درس ۸)

۹ الف) روسیه (۱۲۵) / ب) انگلستان (۱۲۵) / ج) بی طرف (۱۲۵) (درس ۵)
۱۰ لغو نظام امپراتوری عثمانی (۱۲۵) و تأسیس نظام جمهوری ترکیه (۱۲۵) (درس ۸)
۱۱ تثبیت تسلط بر ارتش (۱۲۵)، انتقال ژاندارمری از وزارت داخله (وزارت کشور) (۱۲۵) به وزارت جنگ (۱۲۵) و افزایش نفوذ خود (۱۲۵) (درس ۸)
۱۲ تبلیغ‌های گسترده (۱۲۵)، دسیسه چینی (۱۲۵) و دستاویز قرار دادن ناامنی در کشور (۱۲۵) (درس ۸)

۱۳ اینکه در هر دوره از مجلس، هیئتی پنج نفره از مجتهدان و فقیهان اسلام (۱۲۵) که با اقتضای زمان آشنا بودند، به عنوان عضو، در مجلس شورای ملی شرکت می‌کردند، تا بر قانون‌هایی که تدوین و تصویب می‌شد نظارت کنند (۱۲۵) که خلاف قواعد اسلامی و دستورهای شرع نباشد. (۱۲۵) (درس ۵)

۱۴ ۱ افزایش اعتبار خود در ایران، برای دستیابی به موقعیتی بهتر یا برابر با روسیه ۲ به قدرت رساندن مهره‌های انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس ۳ محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه (نگریدموردکافی ص ۳۱۹) (هرموردکافی ص ۳۱۹) (درس ۵)

۱۵ اختلاف‌های شدید بین طرفداران مشروطه (۱۵۰) - مداخله‌های آشکار و سلطه‌گرانه روس و انگلیس در سرنوشت ایران (۱۵۰) (درس ۶)
۱۶ به سرعت و با اعمال نفوذ (۱۲۵) و تقلب (۱۲۵) و روانه کردن طرفداران خود (رضاخان) به مجلس (۱۲۵) در پناه حمایت حزب‌ها و جریان‌های سیاسی (۱۲۵) (درس ۸)

۱۷ زیرا به موجب آن، نظارت بر تشکیلات نظامی (۱۲۵)، مالی (۱۲۵) و سیاسی ایران (۱۲۵)، منحصراً در اختیار مستشاران انگلیسی قرار گرفت. (۱۲۵) (درس ۷)
۱۸ از یک سو چنین تبلیغ می‌کردند که وضع کشور بحرانی و آشفته است (۱۲۵) و به شاه توصیه کردند که برای مدتی کشور را ترک کند (۱۲۵) و از سوی دیگر، خروج احمدشاه را از کشور (۱۲۵)، نشانه بی‌کفایتی و بی‌علاقگی‌اش به ایران اعلام می‌کردند. (۱۲۵) (درس ۸)

۱۶ ناصرالدین شاه، این امتیاز را برابر دریافت سالانه ۱۵ هزار لیره و $\frac{1}{4}$ سود سالانه، به تالبوت واگذار کرده بود، (۱۵۰) در حالی که دولت عثمانی از محصول توتون و تنباکوی کمتری برخوردار بود، در ازای دریافت ۲۰۰ هزار لیره آن را به یک کمپانی خارجی واگذار کرده بود. (۱۵۰) (درس ۲)

۱۷ از دیدگاه مکتب شیعه، قدرت مطلق سلاطین نامشروع است (۱۵۰) و مشروعیت نسبی قدرت حکام، مشروط به پاسداری از باورهای دینی مردم و حفظ تمامیت ارضی کشور بود. (۱۵۰) (درس ۳)

۱۸ ایجاد عدالت‌خانه در همه شهرها، برای رسیدگی به شکایت‌های مردم و برقراری عدالت در جامعه (۱۵۰) - عمل به قانون اسلامی، به طور دقیق و به دور از ملاحظه‌های شخصی (۱۵۰) (درس ۴)

👉 **قلمی نکنید:** با خواسته‌های مردم و علما در مهاجرت کبری قاطی نکنید. خواسته‌های مهاجرت کبری عبارت بودند از: ۱ برکناری عین‌الدوله از صدارت ۲ فراهم کردن زمینه برای بازگشت مهاجران به تهران ۳ ایجاد عدالت‌خانه ۴ تشکیل دارالشورا (مجلس نمایندگان)

پاسخ امتحان شماره ۲

۱ الف) درست (۱۲۵) (درس ۵ / ب) نادرست (۱۲۵)؛ مجلس شورای ملی در دوره دوم، چند نفر سوئدی را برای ژاندارمری استخدام کرد. (درس ۶)

🗨 **نکته:** طبق تصمیم دوره دوم مجلس شورای ملی، عده‌ای کارشناس از آمریکا برای اصلاح اداره دارایی و خزانه‌داری کل، یک فرانسوی برای دادگستری و چند سوئدی برای ژاندارمری، استخدام شدند.

ج) نادرست (۱۲۵)؛ هم‌زمان با قیام جنگل، شیخ محمد خیابانی در تبریز دست به قیام زد. (درس ۷)

۲ الف) بیرم خان ارمنی (۱۲۵) / ب) سید حسن تقی‌زاده (۱۲۵) / ج) آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی (۱۲۵) / د) عضدالملک (۱۲۵) (درس ۶)

۳ الف) شیخ فضل‌الله نوری (۱۲۵) (درس ۵) / ب) دشمن‌شناسی (۱۲۵) (درس ۶)

🗨 **نکته:** بی‌توجهی به خطر استعمار و نقش آن در انحراف حرکت عدالت‌خواهانه ملت ایران، باعث شد تا نهضت مردمی به پیشتازی مجتهدان، به جایی برسد که سلطنت به غایت استبدادی و وابسته‌تر پهلوی، بر ایران تحمیل شود.

ج) خطر کمونیسم (۱۲۵) (درس ۷)

۴ الف) گزینه ۱۱ (۱۲۵) (درس ۵)

👉 **خواستون باشه:** آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی و آیت‌الله سید محمد طباطبایی پس از آزار و اذیت تبعید شدند و سید حسن تقی‌زاده به سفارت انگلیس پناهنده شد.

ب) گزینه ۳ (۱۲۵) (درس ۶) / ج) گزینه ۲ (۱۲۵) (درس ۷)

۵ الف) روسیه (۱۲۵) (درس ۵) / ب) بی‌طرفی (۱۲۵) (درس ۶) / ج) نفرت تاریخی مردم مسلمان ایران از نظام استعماری انگلستان (۱۲۵) (درس ۷)

🗨 **نکته:** سیاستمداران انگلستان با تجربه لغو قرارداد ۱۹۱۹، در سیاست خارجی خود تجدید نظر کردند و به جای «مداخله مستقیم» در امور داخلی ایران، روش «مداخله غیرمستقیم» را در پیش گرفتند.

باسمه تعالی

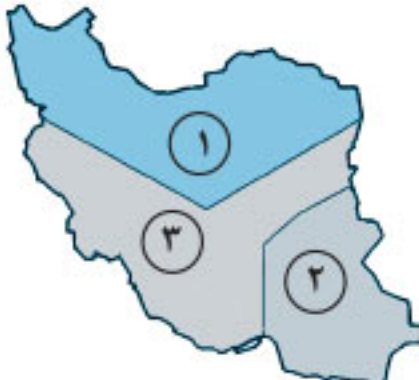
امتحان ۲: درس ۵ تا ۸		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهر و ماه
رشته: ریاضی و فیزیک - علوم تجربی	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	
سؤالات درس: تاریخ معاصر ایران	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحه: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
۱	جمله های درست یا نادرست را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) محمد علی شاه برای مبارزه با مشروطه خواهان، میرزا علی اصغر خان امین السلطان را که از مخالفان جدی مشروطه بود به ریاست دولت برگزید. ب) مجلس شورای ملی در دوره دوم، چند نفر فرانسوی را برای ژاندارمری استخدام کرد. ج) هم زمان با قیام جنگل، شیخ محمد خیابانی در خراسان دست به قیام زد.	درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐	۰/۲۵
۲	کدام یک از شماره های سمت چپ با گزینه های سمت راست در ارتباط است؟ (هر مورد ۰/۲۵) (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است). الف) این فرد، مأمور دستگیری شیخ فضل الله نوری شد. ب) رهبر حزب دمکرات در دوره مشروطه که خواهان جدایی دین از سیاست بود. ج) از رهبران حزب اعتدالیون که ترور شد. د) این فرد، به عنوان نایب السلطنه احمد شاه انتخاب شد.	۱- عضدالملک ☐ ۲- آیت الله سید عبدالله بهبهانی ☐ ۳- آیت الله سید محمد طباطبایی ☐ ۴- سید حسن تقی زاده ☐ ۵- پیرم خان ارمنی ☐	۰/۲۵
۳	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (سه مورد اضافی است). (هر مورد ۰/۲۵) (سید عبدالله بهبهانی - دشمن شناسی - آیت الله شیخ فضل الله نوری - موقعیت شناسی - خطر کمونیسم - سرکوب نهضت های ضد استعماری) الف) با تلاش های پیگیر و مجاهدت های فراوان، اصل دوم متمم قانون اساسی تصویب شد. ب) یکی از مهم ترین عبرت های مشروطه، لزوم است. ج) انگلستان پس از انقلاب روسیه به بهانه های مختلف از جمله، حاضر به بیرون بردن قوای نظامی خود از ایران نشد.		۰/۲۵
۴	گزینه های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) کدام یک از افراد در جریان به توپ بستن مجلس به دستور محمد علی شاه اعدام شدند؟ ب) مجلس شورای ملی در دوره دوم، کدام آمریکایی را برای اصلاح اداره دارایی و خزانه داری کل استخدام کرد؟ ج) قرارداد ۱۹۱۹ در زمان نخست وزیری چه کسی بین ایران و انگلستان منعقد شد؟	۱) میرزا جهانگیر خان صوراسرافیل ☐ ۲) سید حسن تقی زاده ☐ ۳) آیت الله سید عبدالله بهبهانی ☐ ۴) آیت الله سید محمد طباطبایی ☐ ۱) پرسی سایکس ☐ ۲) میلیسو ☐ ۳) مورگان شوستر ☐ ۴) یالمارسن ☐ ۱) صمصام السلطنه ☐ ۲) وثوق الدوله ☐ ۳) مستوفی الممالک ☐ ۴) قوام السلطنه ☐	۰/۲۵
۵	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) پس از فتح تهران، محمد علی شاه به سفارت کدام کشور پناهنده شد؟ ب) بلافاصله پس از شروع جنگ جهانی اول، ایران چه موضعی اتخاذ کرد؟ ج) یکی از شاخصه های سیاست مداخله غیرمستقیم انگلستان در ایران چه بود؟		۰/۲۵
۶	تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف) دیکتاتوری مُصلح: ب) قرارداد ۱۹۱۵:	۲	۰/۲۵
۷	اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) الف) به نظر شما، چرا شیخ فضل الله نوری از صف طرفداران مشروطه جدا شد؟ ب) به نظر شما، چرا سیاست انگلستان به سوی ایجاد حکومت مرکزی مقتدر در ایران متمایل گردید؟ (چهار مورد)	۲	۰/۲۵
«ادامه سؤالات در صفحه دوم»			

باسمه تعالی

امتحان ۲: درس ۵ تا ۸		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهر و ماه
رشته: ریاضی و فیزیک - علوم تجربی	پایه: یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح	
سؤالات درس: تاریخ معاصر ایران	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحه: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۸	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی: (هر مورد ۵/۰ نمره) الف) با کدام رویداد، اهمیت ایران در زمان جنگ جهانی اول برای متفقین دو چندان شد؟ ب) عده ای اعدام شیخ فضل الله نوری را انتقام استعمار از روحانیت ایران به چه دلیل می دانند؟ ج) دولت انگلستان برای انجام کودتای ۱۲۹۹ ش، کدام افراد ایرانی را انتخاب کرد؟ د) دومین گام رضاخان در راه رسیدن به حکومت چه بود؟ ه) نخستین اقدام محمدعلی فروغی به عنوان اولین نخست وزیر دوران سلطنت رضاشاه چه بود؟ و) پس از تشکیل دوره پنجم مجلس با اتحاد کدام احزاب کوشش برای برقراری نظام جمهوری در ایران آغاز شد؟	۳
۹	کاربست شواهد و مدارک تاریخی: (هر مورد ۲۵/۰ نمره) مطابق با قرارداد ۱۹۰۷ م، بر روی نقشه ایران شماره هایی نوشته شده، براساس آن به سؤالات زیر پاسخ مناسب دهید. الف) شماره ۱- منطقه تحت نفوذ ب) شماره ۲- منطقه تحت نفوذ ج) شماره ۳- منطقه 	۰/۷۵

تشریحی: (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی)

۱۰	کدام واقعه، بهانه مناسبی برای جایگزینی حکومت رضاخان به جای سلطنت قاجار بود؟	۰/۵
۱۱	رضاخان در مدتی که وزیر جنگ بود، چه اقداماتی انجام داد؟	۱
۱۲	رضاخان چگونه در دوران نخست وزیری، خواهان قدرت و اختیارات بیشتر شد؟	۰/۷۵
۱۳	اصل دوم متمم قانون اساسی درباره چه موضوعی بود؟	۱
۱۴	انگلیس به چه دلایلی از مشروطه حمایت می کرد؟ (دو مورد)	۱
۱۵	دو ویژگی دوره دوم مشروطه را بیان کنید.	۱
۱۶	انتخابات دوره پنجم مجلس شورای ملی چگونه برگزار شد و چه نتیجه ای داشت؟	۱
۱۷	چرا قرارداد ۱۹۱۹، موجب شکل گیری سیستم تحت الحمایگی ایران از سوی انگلستان می شد؟	۱
۱۸	انگلیسی ها و عوامل وابسته آن ها، پس از نخست وزیری رضاخان دست به چه تبلیغاتی زدند؟	۱
۲۰	جمع نمرات	۲۰

خلاصه کیسولی

تاریخ معاصر ایران

- خلاصه درس‌های نموداری و کاربردی
- بیان نکات مهم و پرتکرار نهایی
- بررسی مطالب اصلی هر درس برای مرور و جمع‌بندی به سبک نهایی

مهروماه

هومان

خلاصه درس

درس اول

- ایل قاجار از ترکمانان بود و در زمان مغولان به ایران مهاجرت کرد.
- قاجاریان با نادرشاه رابطه خوبی نداشتند.
- آقامحمدخان با غلبه بر لطفعلی خان زند حکومت قاجار را بنیان نهاد و تهران را پایتخت خود قرار داد.
- دوره اول جنگ‌های ایران و روس موجب بسته شدن «عهدنامه گلستان» شد.
- در این عهدنامه ایالات داغستان، گرجستان و شهرهای شیروان، قره‌باغ، گنجه از ایران جدا شد.

مفاد عهدنامه گلستان

- ایالات: باکو و دربند و شگی و موقان از ایران جدا شد.
- حق کشتیرانی در دریای خزر از ایران سلب گردید.
- نیابت سلطنت عباس میرزا به رسمیت شناخته شد.
- دوره دوم جنگ‌های ایران و روس به بستن «عهدنامه ترکمانچای» منجر شد.

مفاد عهدنامه ترکمانچای

- علاوه بر سرزمین‌های جدا شده در عهدنامه گلستان، ایروان و بخشی از دشت مغان نیز از ایران جدا شد.
- رود ارس مرز دو کشور قرار گرفت.
- ایران متعهد به پرداخت ۵ میلیون تومان خسارت شد.
- دولت ایران برای اتباع روس حق کاپیتولاسیون در نظر گرفت.
- ناپلئون در قرارداد «فین‌کن‌اشتاین» متعهد شد که ایران را در حمله به روسیه یاری دهد، اما بعد از بسته شدن قرارداد «تیلسیت» میان تزار روس و ناپلئون، وی قرار خود را زیر پا گذاشت.

تعهدات ایران در عهدنامه مفصل

- قبول حکمیت انگلیس در اختلافات مرزی با روسیه
- خودداری از بستن قرارداد با روسیه و هر دولتی که دشمن انگلیس باشد.
- استخدام نکردن نیروی نظامی از دولت‌های دشمن انگلستان

تعهدات انگلستان در عهدنامه مفصل

- اگر دولتی به ایران تعرض کرد، انگلستان از کمک خودداری نکند.
- انگلستان از پادشاهان و شاهزادگانی که علیه تاج و تخت قاجار سرکشی می‌کنند، حمایت نکند.

مفاد عهدنامه مجمل

- هرگاه نیرویی به ایران حمله کند، انگلستان یا نیروی نظامی به ایران بدهد یا کمک مالی کند.

مفاد عهدنامه ارزنة الروم

- ایران از ادعای خود به منطقه سلیمانیه دست برداشت.
- عثمانی حکمیت ایران بر اروندرود و سواحل چپ آن و کشتیرانی ایران را به رسمیت شناخت.
- دولت عثمانی از آزار زائران پرهیز کند و تسهیلات را برای بازرگانان کشور ما فراهم کند.

درس دوم

- پس از محمدشاه، ناصرالدین شاه به حکومت رسید و میرزا تقی خان فراهانی را که به «امیرکبیر» مشهور بود به صدراعظمی انتخاب کرد.
- امتیازلاتاری و رویتر با تلاش افرادی چون میرزا ملکم خان و میرزا حسین خان سپهسالار بسته شد.
- امتیاز فروش توتون و تنباکوی ایران به مدت ۵۰ سال به تالبوت واگذار شد (این قرارداد بعدها به رژی معروف شد).
- تالبوت در ازای پرداخت ۱۵ هزار لیره و $\frac{1}{4}$ سود سالانه، این قرارداد را با دولت ایران بست.
- نهضت تحریم تنباکو ← اولین حرکت مردمی فراگیر ضد استبداد بود.
- آیت‌الله میرزای شیرازی فتوای تاریخی تحریم توتون و تنباکوی ایران را صادر کرد.
- شیخ فضل‌الله نوری نماینده میرزای شیرازی در جریان تحریم توتون و تنباکو بود.

درس سوم

زمینه‌های نهضت مشروطه

- از دست رفتن بخش‌هایی از سرزمین ایران
- غلبه استعمار بر مملکت
- استبداد دستگاه حاکم
- مخالفت‌های مردم و علما با استبداد و استعمار
- ورود اندیشه‌های جدید
- روزنامه‌ها
- آثار روشنفکران
- سفرنامه‌ها
- کتاب‌ها و آثار دیگر

- کل قفقاز در شمال غربی و ماوراءالنهر در شمال شرقی توسط روسیه و ایالت‌های قندهار و هرات و بخش‌های بزرگی از بلوچستان توسط انگلستان از ایران جدا شد.
- ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه قرض‌هایی را از روس و انگلیس دریافت می‌کردند و خرج سفرهای خود می‌کردند.
- اولین ثمره فعالیت‌های مردم و عالمان دینی بر ضد استبداد و استعمار، نهضت تنباکو بود.

روزنامه‌ها

- داخلی
 - دولتی ← کاغذ اخبار (اولین روزنامه دولتی که توسط میرزا صالح شیرازی انتشار یافت).
 - غیردولتی
- خارجی ← عروة الوثقی و قانون
- امیرکبیر به منظور رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم، روزنامه «وقایع اتفاقیه» را منتشر کرد.
- میرزا صالح شیرازی در سفرنامه خود از ویژگی‌های حکومت مشروطه انگلیس تمجید کرده است و میرزا زین‌العابدین مراغه‌ای نیز در کتاب خود (سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ) اوضاع نابسامان کشور را بیان کرده است.

درس چهارم

- ترور ناصرالدین شاه، آخرین نمونه نارضایتی عمومی بود.
- مظفرالدین شاه (که فردی سست‌عنصر و بی‌اراده بود) جانشین ناصرالدین شاه شد.
- مظفرالدین شاه سه مرتبه به اروپا سفر کرد.

حوادثی که منجر به مشروطه شد

- نوز بلژیکی
 - اولین جرقه نهضت مشروطه
 - کارگزار روس‌ها در گمرک ایران بود.
 - با عکسی که در جشن بالماسکه گرفت افکار عمومی را تحریک کرد.
 - رهبری مردم در اعتراضات بر عهده آیت‌الله بهبهانی بود.
- نارضایتی مردم ایالت‌ها
 - اخراج سه تن از علمای کرمان
 - حاکمان فارس و خراسان به مردم ستم بسیاری می‌کردند.
- بانک استقراضی روس
 - احداث ساختمان بانک در قبرستان متروک
 - رهبری اعتراضات مردمی به عهده آیت‌الله طباطبایی بود.
 - عدم توجه به حساسیت مردم نسبت به اجساد مردگان
- فلک شدن بازرگانان
 - گرانی قند در پی جنگ روس و ژاپن
 - نفت، کبریت و قند از روسیه وارد کشور می‌شد.

مهاجرت صغری

- یک ماه تحصن در حرم حضرت عبدالعظیم (ع)
- اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد
- واسطه قرار دادن سفیر عثمانی برای رساندن اخبار به گوش شاه

مهاجرت کبری

- گسترده تر از مهاجرت صغری
- مهاجرت به شهر قم
- آیت الله طباطبایی چند بار به مظفرالدین شاه نامه نوشت.

خواستۀ مردم در مهاجرت صغری

- ایجاد عدالت خانه
- عمل به قوانین اسلامی به طور دقیق

خواستۀ مردم در مهاجرت کبری

- برکناری عین الدوله
- ایجاد عدالت خانه
- فراهم کردن زمینه بازگشت مهاجران
- تشکیل دارالشورا

■ فرمان تشکیل مجلس شورای ملی در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ توسط مظفرالدین شاه امضا شد.

درس پنجم

- پس از مظفرالدین شاه، محمد علی شاه به حکومت رسید.
- محمد علی شاه، شاهی مستبد بود که نمی خواست در برابر مجلس تمکین کند.

بی اعتنایی های محمد علی شاه

- اولین بی اعتنایی: دعوت نکردن نمایندگان برای مراسم تاج گذاری
- دومین بی اعتنایی: عدم امضای متمم قانون اساسی
- قانون اساسی در زمان مظفرالدین شاه در ۵۱ اصل تنظیم شده بود.
- شیخ فضل الله نوری کوشید تا اصل دوم متمم قانون اساسی را به تصویب برساند.

دلایل روسیه برای مخالفت با مشروطه

- جلوگیری از نفوذ انگلیس
- کمک به محمد علی شاه
- پیشگیری از قیام ملت های منطقه قفقاز

دلایل انگلستان برای حمایت از مشروطه

- افزایش اعتبار خود
- به قدرت رساندن مهره های خود
- قرارداد ۱۹۰۷ با پادرمیانی فرانسه، به منظور ظهور آلمان میان انگلیس و روسیه بسته شد.
- طبق این قرارداد، ایران به ۳ منطقه، تحت نفوذ روسیه، انگلیس و بی طرف تقسیم شد.

عکس العمل نمایندگان مجلس شورا پس از آگاهی از قرارداد ۱۹۰۷:

- ردّ قرارداد
- ممنوعیت دریافت وام از دولت های خارجی
- تأسیس بانک ملی
- اخراج نوز بلژیکی

- به دوران پس از به توپ بسته شدن مجلس استبداد صغیر گفته می شود که یک سال به طول انجامید.
- میرزا علی اصغر خان امین السلطان که مخالف مشروطه بود، با دعوت محمد علی شاه و تدابیر روس ها وارد ایران شد.

درس ششم

- دوره دوم مشروطه با فتح تهران آغاز شد.
- مجلس فوق العاده‌ای که در پی فتح تهران توسط مشروطه خواهان تشکیل شد، محمدعلی شاه را از سلطنت خلع کرد و احمدشاه را به سلطنت رساند.
- شیخ فضل الله توسط پیرم خان ارمنی دستگیر شد و در یک محاکمه فرمایشی به شهادت رسید.

احزاب درگیر در جریان دوره دوم مشروطه

- حزب دمکرات: **به رهبری** سید حسن تقی زاده
- جدایی دین از سیاست و تهی کردن مشروطه از جنبه دینی
- حزب اعتدالیون: **به رهبری** آیت الله بهبهانی و طباطبایی
- مذهب را سد محکمی در برابر بی عدالتی می دانستند.

کارشناسان استخدامی توسط مجلس شورای ملی

- کارشناسان آمریکایی ← اصلاح اداره دارایی و خزانه داری کل
- کارشناسان سوئدی ← ژاندارمری
- کارشناسان فرانسوی ← دادگستری
- معروف ترین کارشناس استخدام شده، مورگان شوستر آمریکایی بود که به منظور اصلاح امور مالی و گمرکات استخدام شد.

تهدیدات روسیه علیه ایران

- اقدامات شوستر متوقف و اخراج شود.
- بدون موافقت روسیه و انگلیس اتباع خارجی استخدام نشود.
- هزینه نگهداری قوای روسیه در ایران، به عهده دولت ایران است.
- اگر دولت ایران به آن‌ها عمل نمی‌کرد، روسیه ایران را اشغال می‌کرد.
- در دوره احمدشاه، جنگ جهانی اول آغاز شد و ایران اعلام بی طرفی کرد.

متحدین	آلمان، عثمانی، امپراتوری اتریش - مجارستان
متفقین	روسیه، فرانسه، انگلستان

- در اکتبر ۱۹۱۷ در پی وقوع انقلاب کمونیستی در روسیه، حکومت تزاری برچیده شد و این کشور نیروهای نظامی خود را از ایران خارج کرد.

درس هفتم

- تا پیش از خروج نیروهای روسی از ایران، سیاست دولت انگلستان بر پایه جلوگیری از حکومت مرکزی قدرتمند در ایران بود.

جنبش‌های ضد استعماری در کشور

- جنبش جنگل در گیلان به رهبری میرزا کوچک خان جنگلی
- مبارزات شیخ محمد خیابانی در تبریز
- حرکات ضد استعماری کلنل محمد تقی پسیان در خراسان
- نبرد تنگستانی‌ها در جنوب با حمایت علمای فارس

- نیروهای دولت انگلستان در پی برخورد با نیروهای دولت انقلابی شوروی از آن‌ها شکست خوردند و عقب نشینی کردند.

قرارداد ۱۹۱۹ **موجب** تحت حمایتی ایران

- قرارداد ۱۹۱۹ بین دولت انگلیس و دولت و ثوق الدوله بسته شد که تمامی تشکیلات نظامی، مالی و سیاسی ایران را در اختیار انگلیس‌ها قرار داد.
- مخالفت مردم و علما **موجب** اجرا نشدن قرارداد ← طرح کودتای ۱۲۹۹
- انگلستان به منظور اجرای کودتای ۱۲۹۹، یک مهره سیاسی (سید ضیاء الدین طباطبایی) و یک مهره نظامی (رضاخان میرپنج) انتخاب کرد.

گام‌های رضاخان در راه رسیدن به سلطنت

- گام اول: رسیدن به مقام سردار سپه
- گام دوم: در اختیار گرفتن وزارت جنگ

- سید ضیاء الدین طباطبایی به منظور منحرف ساختن افکار عمومی، قرارداد ۱۹۱۹ را لغو کرد.